דרשוני כרך ב — רכושם אשר רכשו

רכושם אשר רכשורבקה לוביץ

ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב, ה)

מניין שאברהם ושרה היו שולטים בנכסיהון שווה בשווה? שנאמר, 'וְאֶת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכָשׁוּ'. יכול נכסיה של שרה נרשמו על שם אברהם, שֶׁמה שקונָה אשה קונֶה בעלה? תלמוד לומר 'רכוּשָׁם', של שניהם. יכול נרשמו הנכסים על שם שניהם אך אברהם בלבד נתן ידו במסחר ובמקנה? תלמוד לומר 'אֲשֶׁר רָכָשׁוּ' – ששניהם נתנו ידם במסחר ובמקנה.

שאלו בבית מדרשה של ברוריה: שמא הפסוק לא על שרה בא ללמד, אלא על לוט בן אחיו של אברהם, שנאמר 'ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו' (בראשית יב, ה)? ועוד נאמר, 'וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים. ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב' (בראשית יג, ה–ו)?

ענו להן נשים חכמות: מה דרשו חכמינו '"ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה) – אברהם היה מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים'; כך יש לדרוש: 'ואת כל רכושם אשר רכשו' (שם) – אברהם היה רוכש נכסים ושרה הייתה רוכשת נכסים ונרשמו על שם שניהם.

אמרה תלמידה אחת: אם כך, שרה אשת חיל הייתה ועליה נאמר 'טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה' (משלי לא, יח).

אמרה תלמידה אחרת: אדרבה ואדרבה. שרה אמנו אשת אוהלים הייתה, שנאמר, 'וימהר אברהם האהלה אל שרה' (בראשית יח, ו) ונאמר, 'ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל' (בראשית יח, ט) ונאמר 'ושרה שמעת פתח האהל' (בראשית יח, י) ונאמר, 'ויבאה יצחק האהלה שרה אמו' (בראשית כד, סז), והייתה נותנת ידה בקמח ובמים, ואברהם בלבד היה נותן ידו במסחר ובמקנה. אלא שסיכמו ביניהם בהסכם ובחוזה, שכל הרכוש אשר ירכוש אברהם וכל המקנה אשר יקנה אברהם יהיו של שניהם, וישלטו בנכסיהון שווה בשווה. אם כן למה נאמר 'אֲשֶׁר רָכָשׁוּ'? ללמדך שהייתה לה זכות לשרה לרכוש נכסים ולקנות מקנה.

מה דרשו חכמינו 'ואת הנפש' – בראשית רבה פד, ד. שרה אשת חיל הייתה – המדרש בתנחומא בובר, חיי שרה, סימן ג, דורש את כל המזמור של אשת חיל על שרה.